

SCHÉMATA ZPOPLATNĚNÍ SBĚRU KOMUNÁLNÍHO ODPADU

Ing. Jan Slavík, Ph.D.

2.10.2012

Cíl přednášky

**Diskutovat environmentální funkci
plateb za komunální odpad**

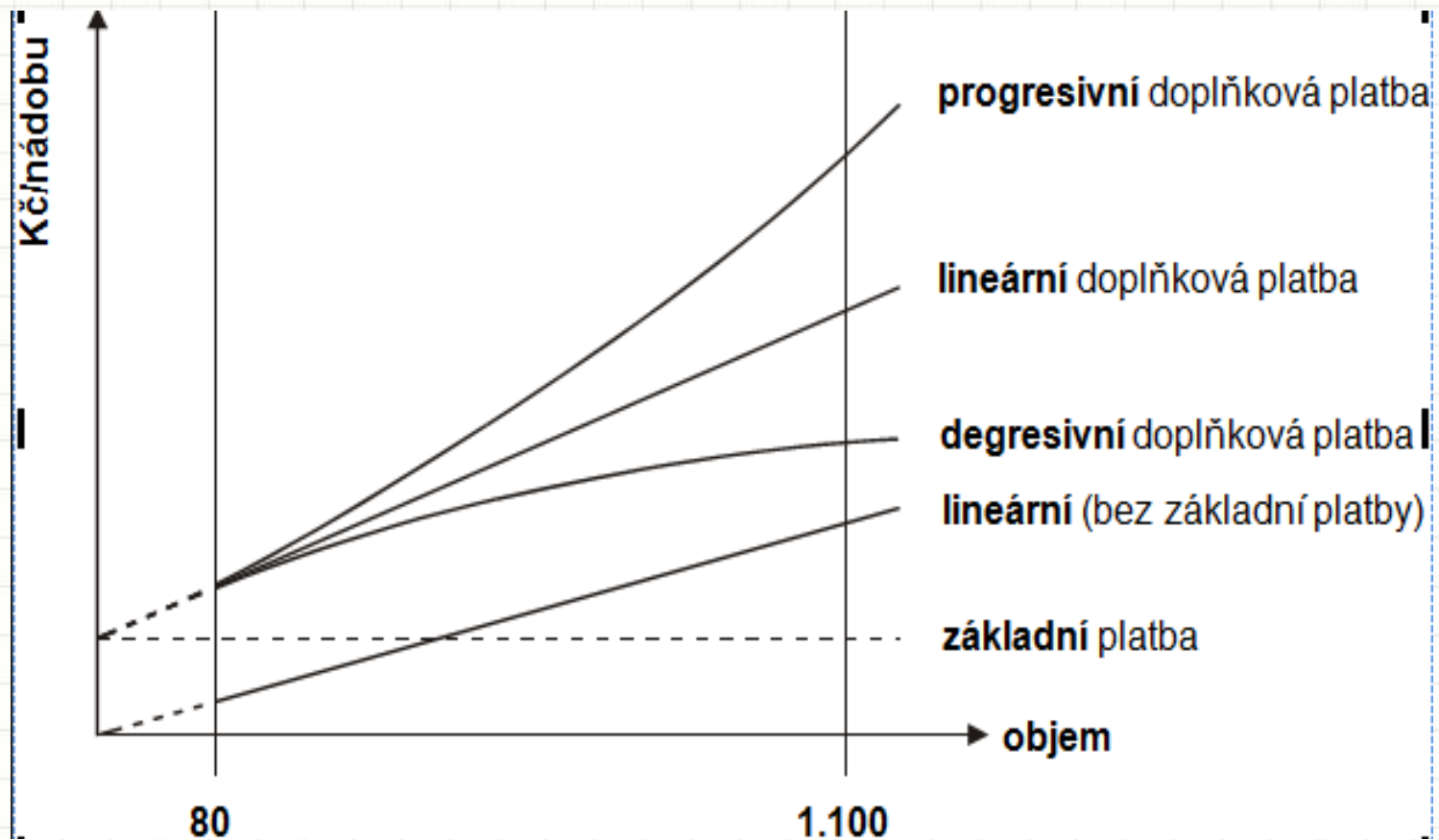
Typy plateb za komunální odpad v ČR

Poplatek za komunální odpad (§ 17a zákona č. 185/2001 Sb.)

Místní poplatek (§ 10 b zákona č. 565/1990 Sb.)

Úhrada (§ 17 zákona č. 185/2001 Sb.)

Složky plateb za komunální odpad

zdroj: Slavík (2009)

Funkce plateb za komunální odpad

Motivační

Fiskální

Informační

Environmentální účinnost plateb

Autoři studie	Povaha dat	Změna v produkci odpadu	Změna v třídění odpadu
Wertz (1976)	srovnává poplatkové programy v městě San Francisco	$\epsilon = -0,15$	—
Jenkins (1993)	panel 14 měst (10 s variabilními poplatky) v rozmezí let 1980 – 88	$\epsilon = -0,12$	—
Hong a kol. (1993)	šetření v 4 306 domácnostech v Portlandu a okolí (1990)	žádný významný dopad	nespecifikovaný pozitivní vztah
Reschovsky-Stone (1994)	šetření v 1 422 domácnostech v Ithace a okolí (1992)		bez zřejmého vlivu
Miranda a kol. (1994)	panel 21 měst od roku 1990 (18 měsíců)	17 – 74 % pokles produkovaného odpadu	průměrný nárůst o 128 %
Callan-Thomas (1997)	šetření průřezově 324 městy v roce 1994 (55 měst s variabilními platbami)		6,6 – 12,1 % nárůst
Fullerton-Kinnaman (1996)	panel 75 domácností (1992)	$\epsilon = -0,076$ (hmotnost) $\epsilon = -0,226$ (objem)	křížová cenová elasticita 0,073
Podolsky-Spiegel (1998)	průřezové šetření 159 obcí (12 s variabilními platbami) (1992)	$\epsilon = -0,39$	
Kinnaman-Fullerton (1997)	průřezové šetření v 959 městech v USA (114 s variabilními platbami)	$\epsilon = -0,19$ $\epsilon = -0,28$	$\epsilon = 0,23$ $\epsilon = 0,22$
Strathman a kol. (1995)	7letá časová řada (1984 – 1991) v Portlandu	$\epsilon = -0,11$	
Seguino a kol. (1995)	průřezové šetření v 60 městech v Maine v letech 1993-1994 (29 s variabilními platbami)	56 % pokles	

zdroj: Kinnaman - Fullerton (1999; s. 38)

Výzkum IEEP (2009)

- **Základní informace:**
  - Náhodný vzorek 100 obcí (nakonec 72 obcí),
  - 76,5 % obcí má místní poplatek, 11 % úhradu, 12 % poplatek za komunální odpad,
  - Metodika OECD (1996)
- **Závěry**
  - Neliší se administrativní náročnost plateb (poměr výběr vs. náklady 11,9 % vs. 1,2 % in Pavel-Vítek, 2010),
  - Způsob zpoplatnění nemá vliv na růst objemu odpadu,
  - Vyšší účinnost úhrad,
  - Růst třídění vyšší v méně rozvinutých regionech - efekt konvergence.

Diskuse výsledků

- environmentální aktivismus (Dijkgraaf and Gradus, 2004),
- tříděný sběr roste i v obcích s místními poplatky (vliv velikosti obce a platby) (IEEP, 2009),
- vliv intrinsických motivací (recyklační chování) (Schultz et al., 1995; Schultz and Oskamp, 1996; Barr; 2007),
- úspory vs. náklady variabilních plateb (Karagiannidis et al., 2008; Beukering et al., 2008)

Závěr

Vyšší environmentální účinnost variabilních plateb

Efekt vnitřních (intrinsických) motivací

Trade-off mezi úspory z odstranění SKO a náklady separace

Jsou platby nástrojem politiky nebo cenou?

Seznam literatury

- Barr, S., 2007. Factors Influencing Environmental Attitudes and Behaviors: A U.K. Case Study of Household Waste Management. *Environ. Behav.* 39, 435 – 473.
- Beukering, van P.J.H., Bartelings, H., Linderhof, V.G.M., Oosterhuis, F.H., 2009. Effectiveness of unit-based pricing of waste in the Netherlands: Applying a general equilibrium model. *Waste Manage.* 29, 2892-2901.
- Dijkgraaf, E., Gradus, R.H.J.M. 2004. *Cost savings in unit-based pricing of household waste: The case of the Netherlands.* *Resour. Energy Econ.* 26, 353 – 371.
- Karagiannidis, A., Xirogiannopoulou, A., Tchobanoglous, G., 2008. Full cost accounting as a tool for the financial assessment of Pay-As-You-Throw schemes: A case study for the Panorama municipality, Greece. *Waste Manage.* 28, 2801 – 2808.
- Kinnaman, T.C. – Fullerton, D. 1999. *The economics of residential solid waste management.* National Bureau of Economic Research. <http://www.colby.edu/economics/faculty/thtieten/ec476/Fullerton.pdf>
- OECD. 1996. *Evaluating the efficiency and effectiveness of economic instruments in environmental policy.* Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris.
- Pavel, J., Vitek, L. 2010. Environmental Tax Reform: Administrative and Compliance Costs of Energy Taxes in the Czech Republic, in: *Critical Issues in Environmental Taxation. International and Comparative Perspectives* (Volume VIII). Oxford University Press, Oxford.
- Schultz, P.W., Oskamp, S., Mainieri, T., 1995. Who recycles and when?: A review of personal and situational factors. *J. Environ. Psychol.* 15, 105 – 121.
- Schultz, P.W., Oskamp, S., 1996. Effort as a Moderator of the Attitude-Behaviour Relationship: General Environmental Concern and Recycling. *Soc. Psychol. Quart.* 59, 375 – 383.
- Slavík, J. a kol. 2009. *Poplatkové systémy v obcích – rizika a příležitosti pro odpadové hospodářství.* 1. vyd. Praha: IREAS

**DĚKUJI ZA
POZORNOST!**